

HET GRAF VAN DE BISSCHOP

Herman bood me aan om weer mee te gaan naar zijn familie in Ohne. Daar zou ik rustig kunnen nadenken over mijn toekomst. Voor wij daarheen liepen, wilden we eerst nog de grote kerk van Münster zien, waar de bisschop begraven was. Een monnik liet ons kijken in de kleine kapel, waar zijn gedenkteken was opgesteld. We stonden ademloos te kijken naar een reusachtig grafmonument. Een groot zwart blok marmer, met tekens daarop, die we geen van beiden konden lezen. Herman niet, omdat het Latijn was, en ik niet, omdat ik toentertijd helemaal nog niet kon lezen of schrijven. De eenvoudige monnik bleek het Latijn machtig te zijn als ware het ons eigen boerentaal, waarin de boeren van Drenthe en de Münsterse gebieden gewoon waren met elkaar te praten. De uitleg van de tekst deed ons nog meer verbazen. De monnik las:

“Münster heeft hij beteugeld, in Hongarije de keizerlijke legers als director in het veld gebracht, Höxter voor Corvey gehandhaafd, ten oorlog uitgetart, in tweevoudige krijg tegen de Nederlanden gevoerd, geheel Overijssel, een gedeelte van Gelderland, Friesland en Groningen bezet, en na de vrede met de Nederlanden gesloten .....” “Wacht eens even”, zei ik, “wat las je daar? Is hij zo door de Nederlanden getart dat hij hen wel tweemaal moest aanvallen?” “Jazeker”, zei de monnik, en gaf uitleg over de Dijlerschans, op Münsters gebied, die door de troepen van de Hollanders en de Friezen was aangevallen. Die arme, goedwillende bisschop kon niet anders dan zijn land en zijn geloof verdedigen, want waar de vijand was, was ook de ketterij. “Hoezo ketterij”, zei ik, terwijl ik steeds kwaaiër werd, “mijn ouders hebben mij opgevoed in de rechte Gereformeerde leer! Die bisschop kwam alleen maar op voor de anti-christ in Rome!”

De monnik liep rood aan, en wenkte een andere monnik. Ik was nog niet klaar: “En waarom zetten jullie d'r niet bij dat hij ook Drenthe heeft bezet en leeggeroofd? Was er bij ons dan zo weinig te halen dat het de letters niet waard was? Die schijnheilige bisschop van jullie” - en ik werd steeds kwaaiër - “die bisschop is gewoon een koeiendief geweest. Gij zult niet stelen, preekte hij, en hij stal wat er in Drenthe te vinden was! Onze kerken onteerde hij door er een paardenstal van te maken! Onze doopboeken werden opgestookt in de haard om zijn huurlingen te warmen! Kijk eens hoe stom die kerel was! Zelfs over de dood heen is hij niet gericht op Jezus Christus, maar kijkt hij bij het kruis langs naar ons hier! Hij negeert in zijn dood Jezus Christus net zo hard als hij in leven Gods wetten negeerde! Kijk eens naar de arrogante blik waarmee hij ons vanuit de hoogte aanstaart!”

Dat laatste konden de drie monniken, die inmiddels al bij ons stonden, zelf eigenlijk ook niet bevatten. Even stonden ze perplex te kijken naar de beeldengroep op de zwarte tombe. Een geknielde engel hield een stenen bisschop het kruis voor, met daarop een lijdende Jezus Christus. Zowel de engel als de bisschop wendden hun hoofd af en staarden ons even

sprakeloos aan als wij hen aanstaarden. Lang duurde de stilte niet. “Heraus!” schalde het door de kerk. Twee monniken pakten mij bij de schouders. Ik trapte er een voor de schenen, en sloeg de tweede in zijn maag. De derde kreeg Herman op zijn nek. Gillend en scheldend rolden we over elkaar heen, tot we van op afstand nog meer monniken en enkele soldaten aan zagen komen. “Wegwezen!”, riep Herman, en trok mij mee. We renden door de kerk, bij het altaar langs, grepen onderweg een stoel en gooiden dat de beide aanstormende soldaten in hun gezicht. Richting uitgang, was ons devies, en we wisten die te bereiken voor andere soldaten de deur hadden kunnen sluiten. Buiten gekomen verdwenen we zo snel mogelijk over het kerkhof in de stegen van Münster. Voor de stadswacht gealarmeerd was, waren wij buiten de stad. Het leek ons beter om daar voorlopig niet terug te keren.

We kwamen bij zinnen in een hooiberg, ver buiten Münster, waar we doodmoe in slaap vielen. “Moest dat nou allemaal zo hard gezegd worden”, vroeg Herman Alberts. Mijn reactie was stellig: “Wie god liefhad met zijn hele ziel, zijn hele hart en zijn hele verstand, zou toch niet eeuwig zichzelf als een afgod in een kerk neer willen zetten? Hij bracht alle gelovigen in verzoeking door als een andere God voor hun aangezicht te treden! Ze zouden nog voor hem bidden ook! Kijk eens naar die letters op dat grote zwarte blok steen: hij mocht niet doden, niet stelen, niet begeren, niet liegen en niet echtbreken, maar hij sprak wel vol trots over de oorlogen die hij had ontketend. Het was één grote lofprijzing voor de doden die door zijn schuld gevallen waren, het vee en het graan dat hij had gestolen, het land dat hij begeerde, de leugens die hij verspreidde over zijn hebbelijke veldtochten, en de vele huwelijken die door zijn daden kapot waren gemaakt, omdat een man en vader vermoord was of ontheemd rondzwierf. Hij had vrede moeten sluiten omdat we gewoon verslagen waren! Die bisschop heeft tegen alle tien geboden van de berg Sinaï en de twee hoofdgeboden van de liefde gezondigd!”.

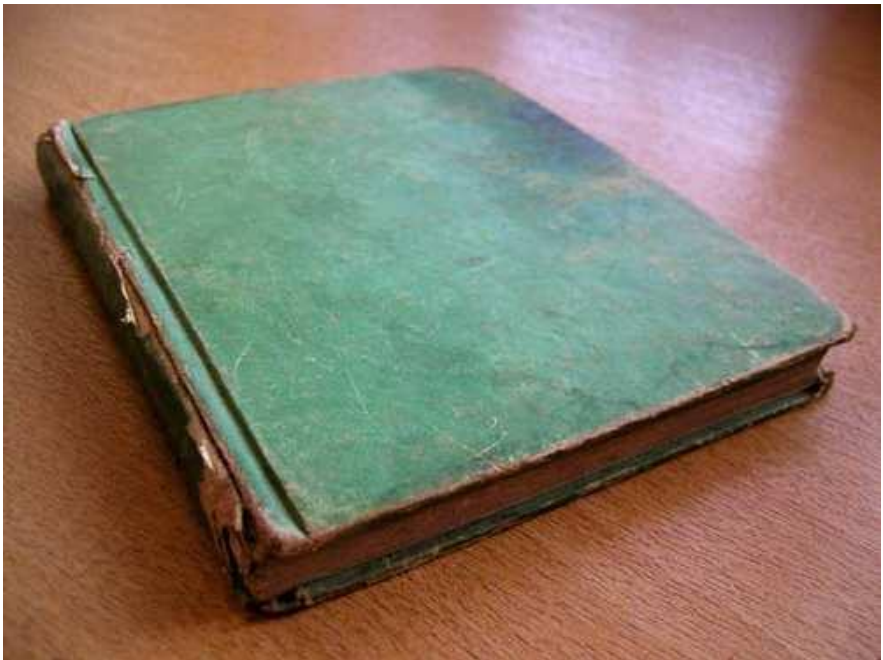
Herman kon mijn betoog alleen onderbreken door een emmer vol water over mijn verhitte hoofd uit te storten, die we daarvoor al stiekem uit de put hadden gehaald. Proestend en scheldend rolden Herman en ik door het hooi. Herman was duidelijk, toen we beiden weer bij zinnen waren: “Onze Heere Jezus Christus moet bij zoveel wandaden wel heel erg genadig zijn, als hij in het hemelse plaats kan maken voor deze wereldse ijdele zondige bisschop. Als wij in konden vallen voor Petrus, dan lieten we hem voor de poort van de hemel op zijn mieter geven door Sint Michaël. Maar we hebben die hele rotoorlog overleefd, en moeten we dan nu zoveel ruzie maken dat we nog wegens heiligschennis ter dood gebracht zouden moeten worden om een beeld van een dooie bisschop?” Met een flinke kwak spuugde hij vanaf de hooiberg op de grond beneden, in de put, en zette zo zijn woorden kracht bij. Ik was blij met de nuchtere Herman, die mij geholpen en gered had. Vanaf dat moment nam ik mij tevens voor de vertegenwoordigers van de kerk niet meer te wijzen op de waarheid van het evangelie. Ze zitten te vol met eigenbelang en on-Bijbelse tradities, om open te staan voor het evangelie. Toen ik dat bedacht had moesten we maken dat we wegkwamen. Een boze boer stond

met een hooivork in een geopende baander ons voor landlopers uit te maken.
We trokken verder.

***“Kijk eens naar de arrogante blik waarmee hij ons
vanuit de hoogte aanstaart!”***

(Noot van Albert Metselaar: Op 16 en 20 juni 2002 heb ik een bezoek gebracht aan de Domkerk van Münster. Ik stond voor het graf van de bisschop, en probeerde op mij in te laten werken wat de beeldengroep mij probeerde te zeggen. Ik kende eveneens de betekenis van de letters eronder niet, maar had al snel door dat Drenthe erin miste. Veel van wat De Stroeve hierboven gezegd heeft is uiterst invoelbaar. De bisschop voerde in zijn dagen een soort Heilige Oorlog, maar hoeveel onheiligs mag je uithalen, voordat een Heilige Oorlog geen Heilige Oorlog meer is? En is voor God oorlog ooit Heilig, hoeveel kwaad je er ook mee kunt bestrijden? Wanneer wordt jezelf Kwaad, als je tegen Kwaad ten strijde trekt?)

**“Veel boeken brachten wijsheid maar eveneens brachten
boeken veel mensen tot waanzin.”**